

[Tłumaczenie:]

[k. 65r] Drezno, 26 stycznia 1867

Pragerstrasse 16

Drogi Panie Władysławie!

Proszę mi wybaczyć wszystkie kłopoty, jakie Panu sprawiam w związku z moimi obrazami. Zawsze wyobrażałem sobie, że pójdziemy utartą ścieżką, to znaczy, że będzie Pan tak dobry i skontaktuje się z licytатorem, i że (podawszy ostateczne ceny) zaryzykujemy aukcję. Chętnie wydam jeszcze trochę mimo oplakanego stanu moich finansów, chcąc, by sprawa zakończyła się sukcesem.

Chce Pan postąpić inaczej, cóż, pozwalam Panu podjąć takie działania, jakie Pan uzna za najlepsze – i liczę na Pańskie dobre serce, ufam, że Pan o mnie nie zapomni. Jestem w bardzo trudnym położeniu... Czy nie można byłoby zaangażować kilku przyjaciół, którzy poleciliby obrazy miłośnikom sztuki...?

Koniec końców... już nic nie robię... zawierzam się Bogu oraz Panu. Proszę o mnie nie zapominać.

[k. 65v] Mam nadzieję, że jeśli chodzi o Pańskie książki, nie będę potrzebował 25%, a wezmę pod uwagę to, co zostanie wydane na koszty. Sprzedaję egzemplarz za 3 talary, a ludzie i tak narzekają na cenę. Książka jest doskonała, ale nastały niedobre czasy.

Otrzymałem wszystko, co łaskawie mi Pan wysłał, i dziękuję Panu za to. Sprzedaż idzie powoli, ale jest już kilka egzemplarzy sprzedanych i gdy otrzymam pieniądze za połowę, wyślę je Panu. Mam nadzieję, że niebawem to nastąpi.

*Terror w Rosji*¹ jest w [k. 66r] połowie ukończony, ale musiałem odłożyć tę pracę z powodu innej, której się podjąłem, by zarobić na chleb powszedni, i dzieło Martina² również mną trochę zachwiało, choć mój plan jest całkiem inny, ale idea jest bliska mojej. Mam nadzieję, że się uporam tak szybko, jak tylko będzie to możliwe, i wówczas prześlę Panu rękopis. Zrobi Pan z nim, co zechce.

Przepraszam, drogi Panie Władysławie, proszę nie mieć mi za złe sprawy z obrazami.

¹ Tekst francuskojęzyczny pod takim lub podobnym tytułem nienotowany przez bibliografie, być może chodzi o materiał, który Kraszewski opublikował później, pt. *Polska i Moskwa*, [w:] *Z roku 1868 Rachunki. Rok trzeci*, Poznań 1869.

² Henri Martin (1810-1883) – francuski historyk, eseista, powieściopisarz i polityk, autor opracowania *La Russie et l'Europe* z 1866 r., pierwszy prezes Ligue des patriotes i jeden z założycieli Société des gens de lettres, prezes Paryskiego Towarzystwa Antropologicznego w 1878 r.

Jeśli będzie jakaś nadzieja, by sprzedać je tutaj, sprowadzę je do Drezna, ale jeszcze poczekajmy.

Szczerze Panu oddany i bardzo wdzięczny

Józef Ignacy Kraszewski

[wzdłuż k. 66r] Moje serdeczne pozdrowienia dla pana Armanda Lévy'ego³.

P.S. Chcąc oszczędzić na znaczku pocztowym, załączam dwa słówka dla Bronisława⁴.

³ Armand Lévy – zob. list nr 1.

⁴ Bronisław Zaleski – zob. list nr 7.